

Naturmangfoldrapport for Øvre Fantoftåsen, Bergen kommune

Silje Andrea Salhus
30.06.2025

Biota Naturkompetanse AS

Edvard Griegs vei 3A, 5059 Bergen

Foretaksnummer 929 669 789

www.biota.no

Rapport

Tittel Naturmangfoldrapport for Øvre Fantoftåsen, Bergen kommune	Rapportnr. 78	Dato 30.06.2025
Forfattere Silje Andrea Salhus	Antall sider 14	ISBN nr. 978-82-94075-51-5
Oppdragsgiver En til en arkitekter AS	Oppdrag gitt (dato) 03.03.2025	

Kvalitetssikring		
Navn og stilling Christine Pötsch, biolog	Dato 27.06.2025	Signatur

Emneord	
Hul eik	Fiskemåke
Utvalgt naturtype	Boligområde
Ask	Mispelslekten

Forsidebilde: Friskt og stort gammelt asketre ved Øvre Fantoftåsen 42. Foto: Silje Andrea Salhus

FORORD

Det er iverksatt ny reguleringsplan for Øvre Fantoftåsen, hvor kunde ønsker å utbedre eksisterende boliger, oppføre flere nye boliger med tilhørende parkeringer, samt utvide og delvis justere nåværende veitrasé. Biota Naturkompetanse AS har på oppdrag fra En til en arkitekter AS gjort en naturtype- og artskartlegging i planområdet, og utarbeidet en rapport om naturmangfoldet.

Feltundersøkelser er utført den 23. mai 2025 av Silje Andrea Salhus, som er MSc i vegetasjonsøkologi. Rapporten er utarbeidet av Silje Andrea Salhus.

Biota Naturkompetanse AS takker En til en arkitekter AS for oppdraget.

INNHold

Sammendrag	2
Tiltaket	3
metode	4
Kunnskapsgrunnlaget for naturmangfold	6
Områdebeskrivelse	7
Naturmangfold	7
Naturtyper	7
Arter og økologiske funksjonsområder	8
Mulige virkninger av tiltaket	12
Avbøtende tiltak	12
Vurdering av naturmangfoldloven	12
Referanser	14
Databaser og nettbaserte karttjenester	14

SAMMENDRAG

Salhus SA. 2025. Naturmangfoldrapport for Øvre Fantoftåsen, Bergen kommune. Biota rapport nr. 78. 14 sider. ISBN 978-82-94075-51-5

Det er planer om å oppføre nye boliger på Øvre Fantoftåsen, Bergen, samt utbedre eksisterende boliger og utvide og delvis justere eksisterende veitrasé.

Det aktuelle området ble undersøkt av Biota Naturkompetanse AS i mai 2025, og man registrerte da en lokalitet med naturtypen hul eik (tidligere registrert etter DN-håndbok 13 i 2018). Hule eiker er en sterkt truet naturtype, og er også en utvalgt naturtype etter Naturmangfoldloven. Ettersom naturtypen er utvalgt naturtype for lokaliteten **svært høy verdi**.

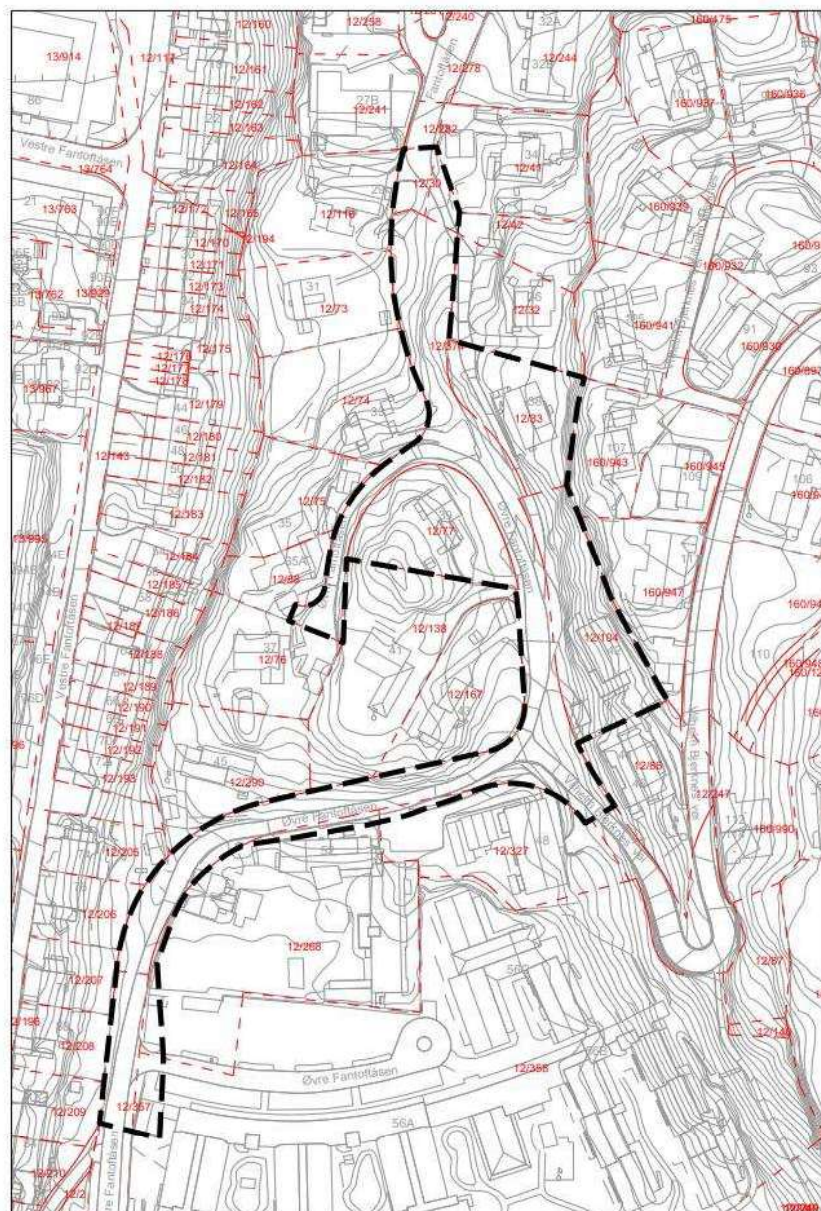
Det ble gjort funn av flere individer av den rødlistede arten ask (EN), hvorav to trær fremsto som store og friske. I tillegg var det fra tidligere av registrert de rødlistede artene gråspurv (NT) og fiskemåke (VU), hvor fiskemåke også har blitt registrert hekkende ved flere anledninger. Tiltaket forventes ikke påvirke det økologiske funksjonsområdet til de rødlistede fugleartene, men influensområdet vurderes likevel å ha **noe verdi** som leveområde for fugl. Det ble også gjort en rekke funn av fremmede karplanter langs veien, og langs sti mellom Øvre Fantoftåsen og Fanoftåsen.

Tiltaket kan komme i konflikt med den hule eiken og asketreet ved Øvre Fantoftåsen 42. Etablering av nye boliger og parkeringsplasser vil medføre noe utvidet arealbeslag i grøntområder på Øvre Fantoftåsen, som vurderes å ha **noe verdi** som funksjons- og leveområde for vanlige arter. Massehåndtering kan føre til videre spredning av fremmede arter av karplanter.

§§ 8–12 i Naturmangfoldloven er vurdert. Kunnskapsgrunnlaget vurderes å være tilstrekkelig i forhold til sakens karakter og risiko for skade. Det knyttes lite usikkerhet til kunnskapen om naturmangfoldet av vegetasjon, men det er noe usikkerhet om kunnskap om fugl. Anleggsarbeidet vil medføre økt støy og trafikk, og kan medføre spredning av fremmede arter. Avbøtende tiltak bør tas for å sikre at anleggsarbeidet ikke bidrar til videre spredning av fremmede arter. Det er foreslått avbøtende tiltak av hensyn til verneverdige trær og rødlistede fuglearter i området.

TILTAKET

En til en arkitekt AS arbeider med en ny detaljregulering for Øvre Fantoftåsen i Bergen kommune. Formålet med planen er å regulere for flere boliger, samt utvidelse og justering av veitrasé. **Figur 1** viser plangrensen, og **Figur 2** viser foreløpig illustrasjonsplan for området der eksisterende bygg skal ombygges/rehabiliteres, nye bygg med tilhørende parkeringsplasser skal oppføres, vei sør i utsnittet skal utvides, veitrasé midt i utsnittet skal justeres, samt at det skal oppføres en lekeplass nord i utsnittet.

Øvre Fantoftåsen
Forslag til planavgrensning
Areal: 8383,6 m²

Skala 1:1500

Figur 1. Planavgrensning for Øvre Fantoftåsen. Tilsendt av En til en arkitekt AS.

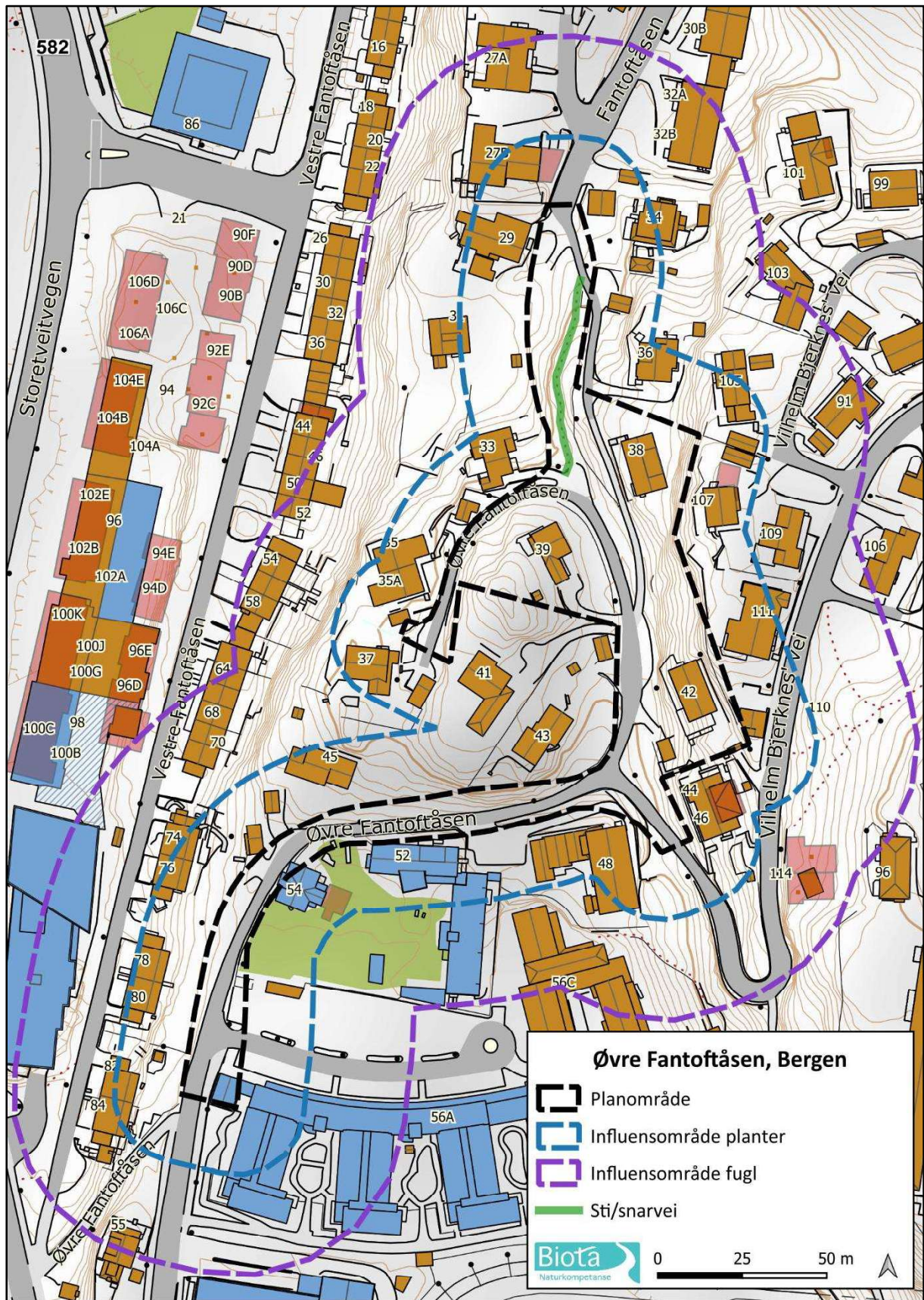

Figur 2. Foreløpig illustrasjonsplan for området. Tilsendt av En til en arkitekter AS.

METODE

Denne naturmangfoldrapporten oppsummerer kunnskapsgrunnlaget for naturmangfold i det aktuelle området, og er basert på både offentlig tilgjengelig informasjon og feltundersøkelser gjennomført av Silje Andrea Salhus 23. mai 2025. Rapporten omfatter deltema *naturtyper og økologiske funksjonsområder for arter*, i samsvar med Miljødirektoratets veileder for konsekvensutredning for klima og miljø, M-1941 (Miljødirektoratet 2023) og inkluderer en vurdering av naturmangfoldlovens §§ 8–12. Mulige virkninger av planlagte tiltak for naturmangfold er diskutert sammen med mulige avbøtende tiltak. Rapporten har til hensikt å oppfylle krav i Bergen kommunes veileder for naturmangfoldrapporter.

Det er avgrenset influensområder som omfatter planområdet samt en buffersone rundt der tiltaket forventes å kunne påvirke naturverdier. For vegetasjon og naturtyper på land vil influensområdet vanligvis knyttes til direkte arealbeslag, inkludert tiltak som er planlagt i anleggsperioden. Influensområdet for naturtyper og vegetasjon er derfor satt til 20 m. For fugl vil influensområdet være større fordi støy og forringelser vil kunne påvirke sårbare arter i betydelige avstander fra tiltaksområdene. Ettersom planområdet ligger i et allerede tettbygget område med høy menneskelig aktivitet er fugl som lever i området nok ganske så tolerante ovenfor støy. Derfor settes influensområdet for fugl i dette tilfellet til 50 m.

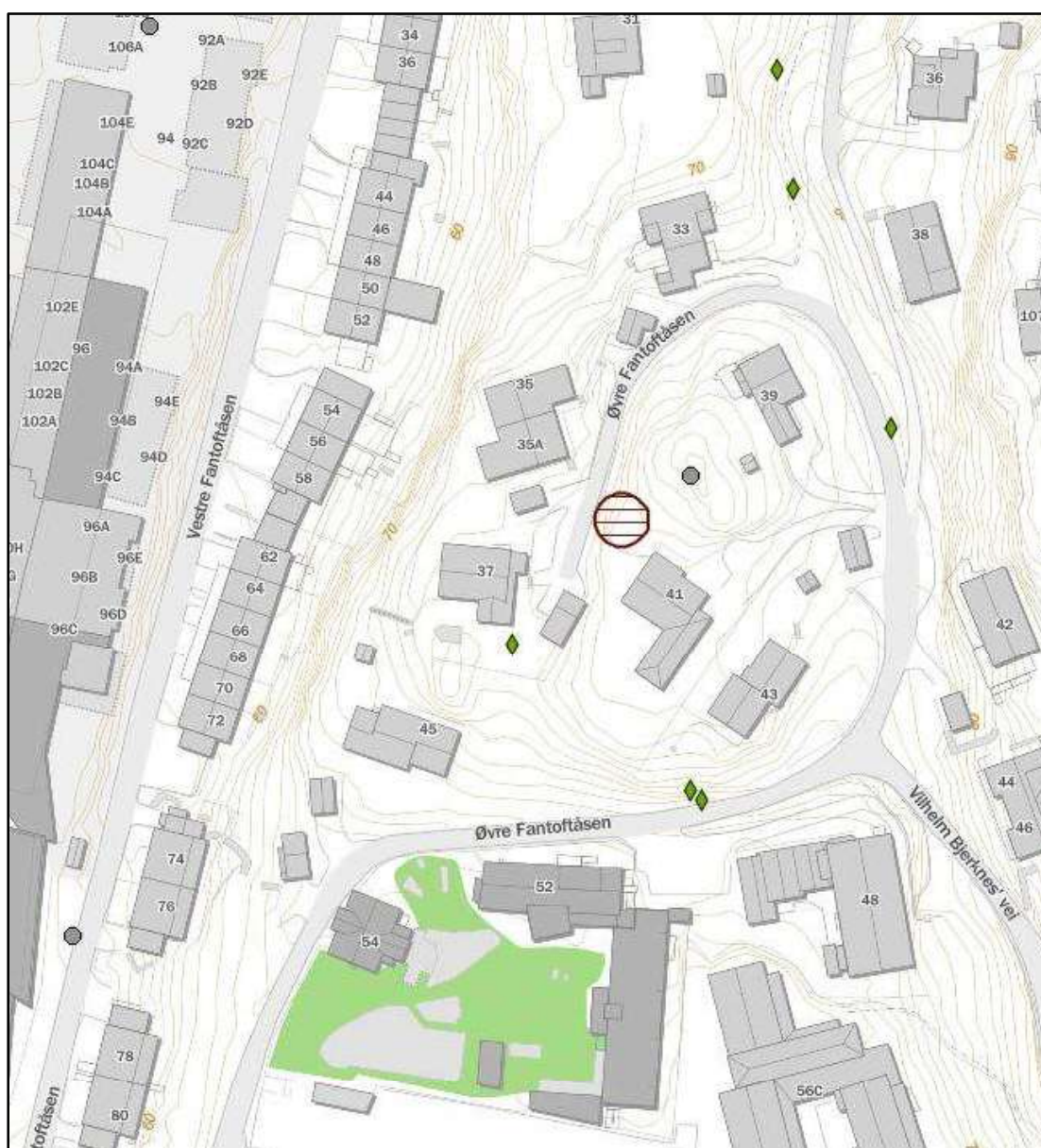
Figur 3. Planavgrønsning og influensområder for Øvre Fantoftåsen.

Kunnskapsgrunnet for naturmangfold

Det er innhentet eksisterende informasjon om naturmangfold fra MDs Naturbase og Artsdatabankens Artskart (**Figur 4**). Fra før av er det registrert et par rødlistede fuglearter: Gråspurv (NT; nær truet jf. Artsdatabanken 2021) midt i planområdet, samt fiskemåke (VU; sårbar), i influensområdet. Videre er det også registrert en hul eik etter MDs tidligere kartleggingsinstruks (DN-håndbok 13) i 2018, som er en utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven, § 52.

Det er ikke registrert noen rødlistede karplanter i området, men flere asketrær ble observert i området av innleid arborist som gjennomførte befaring og tilstandsvurdering av bevaringsverdige trær i planområdet i november 2024 (Braseth, 2024). Ask er en rødlistet art (EN; sterkt truet).

Det er også registrert flere fremmede karplantearter i planområdet fra før: Platanlønn (SE; svært høy risiko jf. Artsdatabanken 2023), amerikahumleblom (HI; høy risiko), kjempebjørnekjeks (SE), buskhyll (SE), marsfiol (PH; potensiell høy risiko), og gravbergknapp (SE).

Figur 4. Utsnitt fra MDs Naturbase som viser registrert hul eik (brunt skravur) nordvest for Øvre Fantoftåsen 41, samt rødlistede arter (grå sirkler) og fremmede arter (grønne diamanter).

OMRÅDEBESKRIVELSE

Øvre Fantoftåsen (Øv.F.) ligger midt i et urbant, bebygget område i Bergen kommune. Det meste av planområdet er allerede bebygget eller asfaltert. Planområdet omfatter deler av veien Øv.F. i sør, og grenser til Vilhelm Bjerknes vei i sør-øst. Ellers grenser området til etablerte boligfelt. Utenom etablerte hager er det noe vegetasjon i veikantene og mellom eksisterende bebyggelse, samt et felt med vegetasjon langs en snarvei som går fra svingen ved Øv.F. 33 og ut på veien mellom Øv.F. 29 og 34, parallelt med eksisterende, privat vei for Øv.F. 38 og 36 (jf. **Figur 3**).

NATURMANGFOLD

Naturtyper

Under feltundersøkelsen ble det gjort gjenfunn av naturtypen hul eik som tidligere har blitt kartlagt etter MDs instruks DN-håndbok 13 (jf. DN-håndbok 13). Denne naturtypen omfatter enkeltindivider av gamle, grove eiketrær som enten er synlig hule, eller er minimum 200 cm i omkrets i brysthøyde (M-2209). Disse kan være et hotspot-habitat for rødlistede arter av spesielt insekter, sopp og lav.

Eiken ble undersøkt og registrert på nytt etter nåværende kartleggingsinstruks (M-2209). Treet står i ytterkanten av eiendommen tilknyttet Øv.F. 41, og lener seg utover veiskjæring ved snuplass i enden av veien Øvre Fantoftåsen (jf. **Figur 4**). Stammen har en omkrets på > 300 cm (**Figur 5A**), og barken har middels dype sprekker, dvs. 15-30 mm på det dypeste. Eiken var synlig hul (**Figur 5B**). Lokaliteten vurderes å ha moderat naturmangfold, og moderat tilstand, noe som samlet gir moderat lokalitetskvalitet. Siden hule eiker er utvalgt naturtype får lokaliteten svært stor verdi jf. verdsettingskriterier i M-1941.

Figur 5 A) Hul eik ved Øvre Fantoftåsen 41. B) Eiken har grov bark og synlig hulrom.

Arter og økologiske funksjonsområder

Karplanter

Under feltundersøkelsene ble det registrert flere asketrær (EN; sterkt truet). Mange av disse var unge, små trær som vokste i veikanter/kratt hvor det er usannsynlig at de vil kunne etablere seg og bli store, men det ble også registrert noen større individer. Sør i planområdet, på andre siden av veien fra Fantoft gård barnehage står det to større asketrær. Det ene er tydelig sykt av askeskuddsyke, med få blader på greinene (**Figur 6A**) mens det andre treet så friskt og sunt ut. I tillegg står det et stort, eldre asketre med dobbel stamme ved garasjen til nr. 42 (**Figur 6B**). Også dette så ut til å være friskt, og i god stand.

Hovedtrusselen mot ask i Norge er askeskuddsyken, og større, friske asketrær bør i størst mulig grad bevares pga. sin status som rødlistet. Generelt er også større, eldre trær positivt for naturmangfoldet da de danner gode livsgrunnlag for andre artsgrupper, som insekter, sopp og lav.

Figur 6. A) Sykt asketre ved Fantoft gård barnehage. B) Friskt, større asketre ved garasjen til Øvre Fantoftåsen 42.

Fugl

Det ble ikke gjort registreringer av fugl under feltundersøkelsen, men innenfor influensområdet er det tidligere registrert den vanlige arten bjørkefink (LC; livskraftig), og de rødlistede artene gråspurv (NT) og fiskemåke (VU). I 2022 og 2023 ble det registrert hekkende fiskemåke på takene av husrekkene Vestre Fantoftåsen 54-72 og 78-80, samt på Øvre Fantoftåsen 52 i 2022 og 2023. Både fiskemåke og gråspurv hekker ofte i tettbygde områder (jf. Artsdatabankens Rødliste for arter, 2021). Bjørkefink hekker vanligvis i fjellbjørkeskog eller høyereliggende barskog, og antas ikke å hekke innenfor influensområdet. Det vurderes å ikke være grunnlag å avgrense økologiske funksjonsområder for noen av artene innenfor influensområdet (jf. Framstad mfl. 2018). Influensområdet har likevel noe verdi som leveområde for fugl.

Tabell 1. Fugler registrert i Artskart i influensområdet.

Art	Vitenskapelig navn	Kategori	Beskrivelse	Reg.dato
Bjørkefink	<i>Fringilla montifringilla</i>	LC	Livskraftig	31.12.2019
Gråspurv	<i>Passer domesticus</i>	NT	Nær truet	30.01.2022
Fiskemåke	<i>Larus canus</i>	VU	Sårbar	18.05.2022-26.07.2023

Fremmede arter

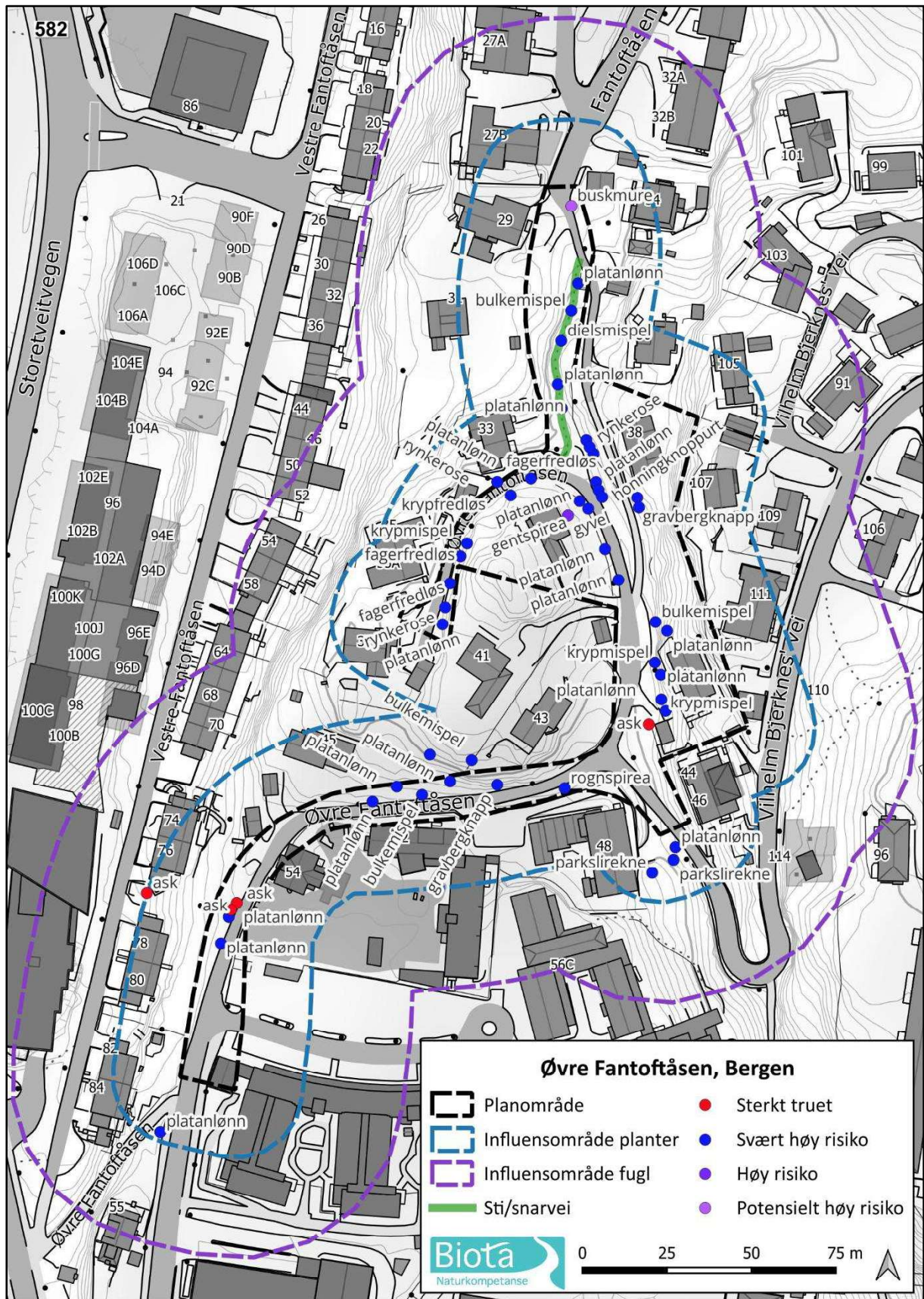
Det ble registrert mange fremmede arter langs veikantene, i utkant av hager og langs snarvei-sti lengst nord i planområdet (**Tabell 2; Figur 8**). Det fremmede treslaget platanlønn (SE; svært høy risiko) er utbredt i området, både som små, unge trær, men også eldre individer. Ellers var det også stor spredning av ulike arter innenfor mispel-slekten (alle kategori SE; **Figur 7A**), kryp- og fagerfredløs (SE), rynkerose (SE) og parkslirekne (SE; **Figur 7B**).

Tabell 2. Liste over fremmede arter i influensområdet

Art	Vitenskapelig navn	Kategori	Beskrivelse	Reg.dato
Platanlønn	<i>Acer pseudoplatanus</i>	SE	Svært høy risiko	28.04.2017
Kjempebjørnekjeks	<i>Heracleum</i>	SE	Svært høy risiko	13.05.2019
Buskhyll	<i>Sambucus racemosa</i>	SE	Svært høy risiko	09.05.2020
Marsfiol	<i>Viola odorata</i>	PH	Potensiell høy risiko	28.04.2014
Gravbergknapp	<i>Phedimus spurius</i>	SE	Svært høy risiko	27.10.2023
Bulkemispel	<i>Cotoneaster bullatus</i>	SE	Svært høy risiko	23.05.2025
Frynsekopp	<i>Tellima grandiflora</i>	LO	Lav risiko	23.05.2025
Fagerfredløs	<i>Lysimachia punctata</i>	SE	Svært høy risiko	23.05.2025
Gentspirea	<i>Spiraea x vanhouttei</i>	HI	Høy risiko	23.05.2025
Parkslirekne	<i>Reynoutria japonica</i>	SE	Svært høy risiko	23.05.2025
Rynkerose	<i>Rosa rugosa</i>	SE	Svært høy risiko	23.05.2025
Buskmure	<i>Dasiphora fruticosa</i>	PH	Potensielt høy risiko	23.05.2025
Krypfredløs	<i>Lysimachia nummularia</i>	SE	Svært høy risiko	23.05.2025
Rognspirea	<i>Sorbaria sorbifolia</i>	SE	Svært høy risiko	23.05.2025
Gyvel	<i>Cytisus scoparius</i>	SE	Svært høy risiko	23.05.2025
Løytnantshjerte	<i>Lamprocapnos spectabilis</i>	LO	Lav risiko	23.05.2025
Honningknoppurt	<i>Cyanus montanus</i>	SE	Svært høy risiko	23.05.2025
Dielsmispel	<i>Cotoneaster dielsianus</i>	SE	Svært høy risiko	23.05.2025
Krypmispel	<i>Cotoneaster horizontalis</i>	SE	Svært høy risiko	23.05.2025

Figur 7. A) Bulkemispel og platanlønn i skråning nordvest for nr. 42. B) Fagerfredløs (foran), parkslirekne (bak t.h.) og rynkerose (bak t.v.) langs snarvei nord i planområdet.

Figur 8. Arter registrert under feltundersøkelser 23.05.2025.

MULIGE VIRKNINGER AV TILTAKET

Øvre Fantoftåsen er allerede et sterkt bebygget område, og planlagt ny bebyggelse vil hovedsakelig skje i områder som i dag disponeres som hage. Dermed blir ingen viktig eller sårbar natur berørt av tiltakene, men det vil bli noe reduksjon i grøntområder, som har verdi som leveområde for vanlige arter i området.

Tiltaket forventes ikke å påvirke hekkeområdene til fugleartene som er registrert i området, da fiskemåke og gråspurv som hekker i tettbygde strøk hovedsakelig hekker hhv. på flate tak og i hulrom på bygninger eller i fuglekasser.

Det ble kartlagt mange fremmede arter med stort invasjonspotensial i planleggingsområdet, og tiltaket kan føre til spredning av fremmede karplantearter ved flytting av masser og eventuell fjerning av disse artene.

AVBØTENDE TILTAK

For å ivareta verneverdige trær anbefales det å legge inn hensynssoner for graving og/eller sprenging rundt trærne. Basert på planmaterialet er dette fortrinnsvis aktuelt for hul eik ved nr. 41 og eldre asketre ved nr. 42. I handlingsplanen for naturtypen hule eiker er det foreslått en hensynssone i en radius på 15 meter fra stammen for å unngå skade på rotsystemet og dermed skade på treet eller treet livsløp. I hensynssonen skal det unngås å grave, bygge, kjøre tunge kjøretøy, dyrke opp eller lignende (Handlingsplan for hule eiker - Direktoratet for naturforvaltning 2012). Asketreet kan ideelt hensyntas på samme måte som den hule eiken, men det foreligger ingen krav om dette.

Selv om planområdet ligger i et allerede tett bebygget strøk vil anleggsarbeid med graving og bruk av større maskiner øke støynivået i anleggsfasen. Dette vil kunne være negativt for hekkende fugler i nærheten av planområdet, og det anbefales derfor helst å unngå oppstart av anleggsarbeid og eventuelt sprengning under hekkeperioden, mai-juni.

For å unngå spredning av fremmede arter bør jordmasser håndteres slik at man minimerer spredning. Det bør ikke graves unødvendig, og masser fra anleggsarbeid bør ikke flyttes uten grunn. Jordmasser som inneholder plantedeler fra fremmede arter, bør først og fremst håndteres lokalt. Eventuelt planteavfall og infiserte masser bør fraktes tildekket og leveres til et egnet avfallsanlegg (Misfjord & Angell-Petersen 2018).

VURDERING AV NATURMANGFOLDLOVEN

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget

Naturmangfoldlovens § 8 sier at kunnskapsgrunnlaget knyttet til områder der det er planer om nye inngrep skal være vitenskapelig basert. Samtidig skal kunnskapen som legges til grunn for verdi- og konsekvensvurderinger være tilstrekkelig og relevant for beslutninger.

Det finnes noe informasjon om naturmangfold i planområdet i offentlige databaser fra før, samt at arter (karplanter, moser og lav) og naturtyper ble kartlagt av biolog i 2025. Hele planområdet var lett tilgjengelig og kunne undersøkes grundig. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt for planter og naturtyper og som tilstrekkelig for fugler.

§ 9 Føre-var-prinsippet

Føre-var-prinsippet gjelder for plan- eller byggesaker der kunnskap om det biologiske mangfoldet ikke er tilfredsstillende. I henhold til Naturmangfoldloven (jf. §§ 8 og 9) kan kommunen om nødvendig kreve at tiltakshaver gjennomfører undersøkelser med sikte på å forbedre kunnskapsgrunnlaget. Kunnskapskravet skal stå i rimelig forhold til sakens karakter og risikoen for at det planlagte tiltaket kan skade naturmangfoldet.

Botaniske undersøkelser ble gjennomført i vekstsesongen, og det var fullt mulig å fange opp artsmangfoldet i området. Gjeldende instruks for kartlegging av naturtyper (M-2209, Miljødirektoratet 2024) ble benyttet. Det er ikke utført fugleundersøkelser, men det finnes en del informasjon fra før. Det er lite sannsynlig at planområdet er viktig som funksjonsområde for rødlistede arter med spesielle habitatsbehov jf. Framstad mfl. (2018).

§ 10 Samlet belastning

Naturmangfoldloven har gjennom § 10 innført et krav om å vurdere sumvirkninger av tekniske inngrep på biologisk mangfold. Det skal vurderes om tilstanden og bestandsutviklingen til arter/naturtyper kan bli vesentlig berørt. I vurderingen av samlet belastning bør det legges vekt på om det er andre tiltak som påvirker de samme artene/naturtypene i området.

Planlagt utbygging vil trolig ikke medføre at tilstanden og bestandsutviklingen til naturtyper eller arter blir vesentlig berørt. Det anbefales å gjennomføre avbøtende tiltak for å sikre bevaring av verneverdige trær og at man hindrer videre spredning av fremmede karplanter.

§ 11 Kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver

Naturmangfoldlovens § 11 pålegger tiltakshaver å bære kostnadene ved miljøforringelse. Det er tiltakshaver som dekker eventuelle kostnader for å hindre eller avgrense skader på naturmangfoldet.

Det ble funnet en rekke fremmede plantearter i planområdet og det bør gjøres tiltak for å ikke spre disse videre under anleggsarbeidet. Masser bør håndteres på stedet og infiserte masser, spesielt med arter med svært høy risiko, bør leveres til egnet mottak hvis de skal flyttes (se Misfjord & Angell-Petersen 2018 for mer informasjon).

Anleggsperioden kan være forstyrrende for fuglearter på grunn av økt støy og trafikk. Den rødlistede fuglearten fiskemåke er registrert hekkende i området. Artene som finnes her er nok vant til litt støy da dette er et tettbygget område, men særlig sprengning vil være uheldig i en hekkeperiode.

§ 12 Miljøforsvarlige teknikker

I lovens § 12 er det gitt retningslinjer om at det skal velges teknikker, driftsmetoder og lokalisering som gir det beste samfunnsmessige resultatet, der hensyn til naturmangfoldet er en viktig faktor. Anleggsfasen bør utføres så skånsomt og miljøvennlig som mulig.

REFERANSER

- Artsdatabanken 2021. Norsk rødliste for arter 2021 Hentet 20.06.2025 fra <https://www.artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/>
- Artsdatabanken 2023. Fremmedartslista 2023. Hentet 20.06.2025 fra <https://artsdatabanken.no/fremmedartslista2023>
- Braseth, H. 2024. Øvre Fantoftåsen – bevaringsverdige trær.
- Direktoratet for naturforvaltning 2007a. Kartlegging av naturtyper – verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13, 2. utgave 2006 (oppdatert 2007), 254 sider + vedlegg.
- Direktoratet for naturforvaltning 2012. Handlingsplan for utvalgt naturtype hule eiker. DN-rapport 1-2012, 80 sider, ISBN (PDF): 978-82-8284-052-1
- Framstad E, Bevanger K, Dervo B, Endrestøl A, Olsen SL & Pedersen HC. 2018. Faggrunnlag for kartlegging av økologiske funksjonsområder for terrestriske arter. NINA Rapport 1598. Norsk institutt for naturforskning.
- Miljødirektoratet 2023. Håndbok M1941. Konsekvensutredning av klima og miljø. <https://www.miljodirektoratet.no/konsekvensutredninger>
- Miljødirektoratet 2024. Kartleggingsinstruks. Kartlegging av terrestriske Naturtyper etter NiN2. Veileder M-1930, 411 sider
- Misfjord K & Angell-Petersen S. 2018. Håndtering av løsmasser med fremmede skadelige plantearter og forsvarlig kompostering av planteavfall med fremmede skadelige plantearter. Sweco Norge AS. 59 sider + vedlegg.

Databaser og nettbaserte karttjenester

Artsdatabanken. Artskart	https://artskart.artsdatabanken.no/
Miljødirektoratet. Naturbase	http://kart.naturbase.no/
Norge i Bilder, flybilder	https://www.norgeibilder.no/